

Lai dzīvo ņeninisms!

Atkal pienākušas skumji svinīgās ņepina dienas... Tāpat kā katru gadu, sēras šķiet nolaidušās pār liksmas dzīvības pārpilnām padomju pilsētām un lauku ciematiem. Pusmāstā nosligst padomju karogi — lepna purpurs ar sirpi, āmuru, kas nav liecies un nelieksies visbrīcsmīgākā ienaidnieka priekšā. Sēru canāksmēs visur pulcējas padomju laudis. Divdesmit astoto reizi tauta atzīmē sava skolotāja un vadona Vladimirā Iljiča ņepina nāves dienu. Divdesmit astoto reizi tā pulcējas pārbaudīt savus darbus, kas veikti bez ņepina, ejot pa viņa norādīto ceļu, biedra Staļina vadībā.

Domājot par ņepina dzīvi un darbu, atceroties viņa atstātos novēlējumus un norādījumus, redzam acu priekšā paceļamies savu mūžu un likteņus, visas Padomju valsts pagātni, tagadni un arī nākotni. Vladimirā Iljičs stāvēja pie slavenās boļševiku partijas šūpuļa. Kopā ar biedru Staļinu viņš apbruņoja, audzināja un norūdīja mūsu partiju, padarot to par neuzvaramu spēku. ņepins un Staļins lika pamatus Padomju valstij — jauna tipa valstij, kas tika radīta aizsargāt strādnieku un zemnieku intereses un nodrošināt komunisma celtniecību. Domājot par Vladimirā Iljiča nemirstīgo darbu, mēs domājam par pilsoņu karu un ārzemju interventu sagrāvi, par Padomju Armijas un Jūras Kara flotes nodibināšanu, par kara radītās postažas likvidāciju un jaunās dzīves celtniecību, par Iljiča spuldzēm un pirmajām sestdienas talkām. Ar lielā ņepina neuzvaramo karogu, biedra Staļina vadībā, padomju tauta uzvarēja pirmkārt piecgažu frontēs, satrieca ienaidnieka karapūļus Lielajā Tēvijas karā, soļo no uzvaras uz uzvaru miera, demokrātijas un komunisma celtniecībā tagad — pēckara laikā.

«Lai jūs apstaro lielā ņepina uzvarošais karogs!» — teica padomju tautai un tās dēlēm-karavīriem biedrs Staļins vienā no visgrūtākajiem brīžiem Padomju Dzimtenes vēsturē. Ar šo karogu mēs uzvarējam! ņepina mācība, viņa ģenialās idejas, Vladimirā Iljiča gudrais padoms ir mūsu ceļa rādītāja zvaigzne tagad un arī turpmākajās gaitās.

Komunisms ir padomju vara plus visas zemes elektrifikācija, — mācīja Vladimirā Iljičs. Šo vārdu jauns iemiesojums dzīvē ir grandiozās celtnes uz Volgas, Dņepras, Donas, Amudarjas, Krimas stepēs un citur. ņepina idejas realizētas biedra Staļina izstrādātajos dabas pārveidošanas grandiozajos plānos. ņepina novēlējumi, viņa atstātās tradīcijas rod jaunu un atkal jaunu piepildījumu rūpniecības cehos un zinātnieku laboratorijās, kolchozu laukos un mākslinieku darbnīcās, jaunās grāmatās un teātru izrādēs, simfonijās un gleznās. Lielā ņepina nemirstīgā mācība palīdz padomju laudim strādāt un celt, nodoties jaunradei un cīnīties. ņepins ir miris, bet ņepinisms dzīvo un uzvar. Pāslak, Vladimirā Iljiča nāves divdesmit astotajā gadadienā, tas redzams vēl skaidrāk nekā jebkad agrāk.

Arī šogad ņepina dienas padomju laudis var teikt, ka aizritējušais bijis jaunu panākumu, jauna ievērojama kāpuma gads visās mūsu socialistiskās tautas saimniecības un kultūras nozarēs. Koprodukcijas ziņā padomju lielvalsts rūpniecība devusi divas reizes vairāk produkcijas nekā pirms kara. Ar gandarījumu lasījām presē publicētos ziņojumus biedram Staļinam par valsts plānu izpildi pagājušajā — 1951. gadā. Līdzās citām darba jomām tie atklāja jo iespaidīgā socialistiskās lauksaimniecības tālāko uzplaukumu. Nemīgti cēlies tautas labklājības un kultūras līmenis. Jaunus lielus panākumus guvusi progresīvā padomju zinātne, literatūra un māksla. Divdesmit astotajā gadā, kas apritējis kopš Vladimirā Iljiča nāves, padomju tauta spērusi vēl vienu krietnu soli tuvāk komunismam. Šodien mēs atkal vairs neesam tie, kas bijām pērn. Tādēļ šogad ņepinisma triumfs sniedz vēl aizraujošāku ainu nekā pirms gada.

LK(b)P XI kongress par milzīgu latviešu tautas ieguvumu atzina to faktu, ka latviešu valodā pārtulkoti un iznākuši V. I. ņepina ģenialie darbi. ņepinisma triumfu raksturo līdzīgi notikumi citās padomju republikās, tautas demokrātijas zemēs, visā pasaulē. Progresīvā cilvēce saskata ņepina-Staļina mācībā savu drošo ceļvedi. Šai mācībā viņa meklē tautu laimes un labklājības zelta atslēgas. Vairāk nekā 40 valodās tikai ārpus mūsu Dzimtenes robežām jau pārtulkoti ņepina sacerējumi. Pekinā un Phenjanā, Varšavā un Bukarestē, Londonā un Berlīnē, Parīzē un ņujorkā, Stokholmā un Oslo, Pragā un Briselē, Romā un Madridē, Kalkutā un Tokijā, Ankarā un Aīenās laudis savā mātes valodā var apgūt un apgūst ņepinismu. Ik dienu, ik stundu tādēļ aug un papildinās komunistisko partiju rindas. Cilvēces labākā, aktīvākā daļa kļūst par apzinīgiem vēstures veidotājiem un stājas priekšgalā tautu cīņai par mieru, brīvību un socialismu.

ņepina-Staļina mācības pasaulvēsturiska uzvara ir grandiozā miera cīņāju kustība, kas aptver visas zemes un kontinentus. It kā šodien teikti, skan ņepina vārdi: «Karu par mieru mēs izcīnījām ar ārkārtīgu enerģiju. Šis karš dod lieliskus rezultātus.»

Patiesām, socialismā lielvalsts pašreizējā, nenogurstošā cīņā par mieru visā pasaulē devusi un dod lieliskus rezultātus. Miera draugi ir Padomju Savienības draugi, un miera cīņāji uzskata mūsu Dzimteni par neņemamu miera lietas cietoksni. Viņu ir miljoni un simti miljonu visās pasaules malās. Miera cīņāju kustība izaugusi par mūsdienu varenāko kustību, kuras priekšā sabruks, kuras pretestību neizturēs kara kurinātāju plāni. Tas bija Vladimirā Iljičs ņepins, kas mācīja miera nosargāšanas vārdā griezties tieši pie tautām, pāri dažādo valdību galvām. Tādēļ miera piekritēju kustības grandiozajā vērienā mēs saskatām vēl vienu no ņepina-Staļina mācības lieliskajām uzvarām.

ņepinisms dzīvo tautas demokrātijas zemēs, no verdzinātājiem atbrīvotajā Ķīnā, demokrātikajā Vācijā. ņepins tālredzīgi paredzēja, ka pienāks diena, kad dažādu tautu strādnieki un zemnieki sadosies rokās, lai ņetu kopā cīnīties par atbrīvošanu. Boļševismā izstrādāta šīs cīņas iekšējā likumsakarība, tās stratēģija un taktika. Tādēļ miera, progresā un demokrātijas nometnes panākumi socialismā celtniecībā ir vēl viens ņepinisma triumfs.

Lai dzīvo ņepinisms — ņepina-Staļina neuzvaramā mācība!

Sais svinīgajās sēru dienās tāds sauciens atskan no miljoni un atkal miljonu lauzu lūpām. ņepina-Staļina mācībā progresīvā cilvēce aizvien skaidrāk saskata savu ilgoto sapņu un cēlāko ideālu piepildījumu. Padomju valsts un sabiedriskā iekārta, padomju tautu brālīgā saime ir tālu pasaulē saredzams mērķis, uz kuru tiecas viss, kas mūsu dienas ir veselīgs, augošs, progresīvs.

Izteikdams visu padomju lauzu domas un labākās jūtas, sirmais kazachu tautas dziesminieks Džambuis daļināja par ņepinu:

Tu uzveicis nāvi! Ik cīņā kļāt būsi arvien,
Gan spuldžu zeltmirdzumā, kalvēs, kur tērauds dīm skali,
Gan dziesmās un dzīvē, kas krāšņa un laimīga zied. —
Ir cilvēks, kas vienīgs tik ģeniais blakus tev let,
Ko saucam par tēvu un vadoni — mīlotais Staļins!

Staļins ir mūsdienu ņepins. Zem ņepina karoga, Staļina vadībā padomju tauta dodas pretīm jaunām komunisma uzvarām.

Dziesmas par ņepinu

Valsts muzikas izdevniecība laidusi laijā profesionālo un pašdarbības komu un solistu vajadzībām vairākas jaunās tautas dziesmas, kas veltītas Vladimirā Iljičam ņepinam. Izdotas tautas dziesmas: teicējas I. Krjukovas krievu tautas telksma par ņepinu «Akmens Maskava» V. Sebalija andārē balsij un klavierēm; divas ruzīnu tautas dziesmas: «Par ņepinu», o trīsbalsīgā korim bez pavādjuma aranžējis G. Čchivadze, un «Dziesmu ar ņepinu dziedī, tautai!», ko korim

bez pavādjuma aranžējis N. Narimani-dze; ukraiņu tautas dziesma par ņepinu «Ne bēdzi, kārķi, vītoli» L. Knipera andārē balsij un klavierēm; divas tataru tautas dziesmas par ņepinu: «Mūžam dzīvais», ko pierakstījis un aranžējis A. Klučarevs, un «Pēc tava novēlējuma, ņepina», ko pierakstījis un aranžējis balsij un klavierēm M. Mu-zafarovs; čuvašu tautas dziesma par ņepinu «Pāri Volgai mirdz saule», ko trīsbalsīgā korim bez pavādjuma aranžējis G. Liskovs.

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU, KOMPONISTU, MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1952. G.

22. JANVARĪ

Nr. 3 (366)

V. I. ņEPINS RUNĀ

P. Vozitjeva gleznas reprodukcija

V. I. ņepina nāves 28 gadu atcerei veltīta svinīga sēru sēde

Vakar Padomju Savienības tautas un visa progresīvā cilvēce atzīmēja skumju piemiņas dienu — 28 gadus, kopš miris Vladimirā Iljičs ņepins — komunistiskās partijas un pasaulē pirmās socialistiskās valsts dibinātājs, visas pasaules darbaļaužu ģenialais vadonis un skolotājs.

Maskavā PSR Savienības Valsts Akademiskajā Lielajā teātrī svinīgajā sēru sēdē pulcējās VK(b)P CK, VK(b)P Maskavas apgabala un Maskavas pilsētas komitejas, PSRS Augstākās Padomes un KPFSR Augstākās Padomes Prezidiji, Maskavas apgabala un pilsētas darbaļaužu deputātu padomes, VLKJS CK, VLKJS Maskavas apgabala un Maskavas pilsētas komitejas, VACP Prezidijs kopā ar partijās, sabiedrisko organizāciju un Padomju Armijas nārstāvējiem, lai atzīmētu Vladimirā Iljiča ņepina nāves 28 gadu atceri.

Dzīli svinīga Lielā teātra zāle. Skatuves dziļumā karogu un ziedu ielokā Vladimirā Iljiča portrets. Vīrs skatuves lasāmi vārdi: «Zem ņepina karoga, Staļina vadībā — uz priekšu, uz komunisma uzvaru!».

Pulkstenis 18.50. Pie prezidija galda ierodas biedrs J. V. Staļins,

biedri V. M. Molotovs, G. M. Maļenkovs, L. P. Berija, K. J. Vorošilovs, A. I. Mikoļajans, N. A. Bulgakovs, L. M. Kaganovičs, A. A. Andrejevs, N. S. Čruščevs, N. M. Šverņiks, M. A. Suslovs, P. K. Ponomarenko un M. F. Škirjatovs.

Klātesošie pieceļas un dedzīgi apsveic ģenialo ņepina darba turpinātāju — visas progresīvās cilvēces vadoni un skolotāju biedru J. V. Staļinu, Zālē atskan vētrains ovācijas.

Sēdes vadītājs N. M. Šverņiks saka īsu ievadrunu un uzaicina godināt Vladimirā Iljiča ņepina piemiņu pieceloties. Visi dziļā klusumā pieceļas.

Svinīgo sēru sēdi pasludina par atklātu.

Biedrs N. M. Šverņiks dod vārdu referatam Marksa-Engelsa-ņepina instituta direktoram b. P. Pospelovam.

Referents runā par ņepinisma ideju uzvaru. Tās iedvesmo padomju cilvēkus varonīgā darbam, iedvesmo viņus un aicina cīnīties un gūt jaunas uzvaras, nostiprina pārliecību par komunisma galīgo uzvaru.

ņepina un Staļina lielās idejas kļūst par visattālāko pasaules malu darbaļaužu ieguvumu, — saka nobeigumā referents. — Nekādi šķēršļi un aizliegumi nevar aizkavēt mūsu laika progresīvo ideju, ņepinisma ideju uzvaras gājienu visā pasaulē.

Lai dzīvo ņepinisms — cilvēces visu uzvarošais atbrīvošanas karogs!

Lai dzīvo lielā ņepina-Staļina partija, — «mūsu laimēta prāts, gods un sirdsapziņa!».

Lai dzīvo neuzvaramā padomju tautai!

Zem ņepina karoga, Staļina vadībā — uz priekšu, uz jaunām komunisma uzvarām!

Runātāja nobeiguma vārdus pāršalc vētrains, ilgi nerimstoši aplausi. «Lai dzīvo biedrs Staļins!», «Lielajam Staļinam slava!», «Biedram Staļinam — urā!», «Mīlotajam vadonim un skolotājam, biedram Staļinam — urā!».

Klātesošie dzied partijas himnu Internacionālī. No jauna atskan vētrains aplausi un sumnājumi par godu ņepina darba lielajam turpinātājam biedram J. V. Staļinam. (TASS)

Par V. I. Leņina nāves XXVIII gadadienu

Biedra P. POSPELOVA referats svinīgajā sēru sēdē Maskavā

28 gadi pagājuši kopš sēru dienas, kad no mums aizgāja Vladimirs Iljičs Leņins, dižais cilvēces ģenijs, visas pasaules darbaļaužu mīļotais vadonis, tēvs un skolotājs.

Leņina nemirstīgā mācība, ko attīsta tālāk lielais viņa darba turpinātājs biedrs Staļins, tagad iekarojusi darba cilvēces prātus un sirdis, rāda cilvēcei ceļu uz atbrīvošanos no kapitalisma važām, ceļu, kā uzcelt jaunu pasauli uz socialisma pamatiem. Leņinisms — imperialisma un proletariāta revolūciju laikmeta marksisms — ar katru gadu arvien vairāk apliecina savu lielo, visu uzvarošo spēku, ir drošs kompass un bāka visiem socialisma un komunisma cēlājiem, visiem cīnītājiem pret imperialismu, pret kapitalistisko verdzību.

V. I. Leņina nāves pirmajā gadadienā biedrs Staļins rakstīja:

„Atcerieties, miliet, studējiet Iljiču, mūsu skolotāju, mūsu vadoni.

I. Marksistiskā jauna tipa partija — lielais sabiedrības pārveldotājs spēks

Daudzus gadus Leņins un Staļins cīnījās pret oportunistiem, lai radītu revolucionāru marksistisku jauna tipa partiju, kas būtu principiāli atšķirīga no vecajām, reformistiskajām II Internacionāles partijām, cīnījās, lai radītu tādu partiju, kas būtu spējīga vest proletariātu uz varas iekarošanu, būtu spējīga atjaunot pasauli uz socialisma pamata.

Sajās dienās, 1952. gada 18. janvārī, pagājuši 40 gadi kopš ļoti svarīga notikuma mūsu partijas dzīvē — 1912. gada Pragas konferences, kas padzina no mums menševikus no strādnieku šķiras partijas un noformēja bolševiku partijas patstāvīgo pastāvēšanu, lika pamatus revolucionārai marksistiskajai jauna tipa partijai, leņinisma partijai.

Kad izcēlās pirmais pasaules karš, II Internacionāles reformistiskās partijas, ko oportunistiskie līderi, buržuāzijas aģenti strādnieku kustībā, bija politiski demoralizējuši, no deva strādnieku starptautisko solidaritāti, sāka atbalstīt imperialistisko karu, sludinādams melīgus „tēvijas aizsardzības” lozungus, bet faktiski rikodamās imperialistu savtīgās laupīšanas intereses.

Vienīgi bolševiku partija, revolucionārā marksistiskā jaunā tipa partija, izglāba strādnieku starptautiskās solidaritātes karogu, uzstājās pret imperialistisko karu, par imperialistisko valdību gāšanu, par revolucionāru izeju no imperialistiskā kara.

Kara gados Leņina-Staļina partija idejiski apbruņojas ar Leņina mācību par taisnīgiem un netaisnīgiem kariem, par cēlēm, kā cīnīties pret imperialistisko karu. Partija apbruņojas ar Leņina ģeniālo mācību par socialisma uzvaras iespēju sākumā nedaudzās vai pat vienā, atsevišķi ņemtā, kapitalistiskajā zemē.

Vienā no visgrūtākajiem brīžiem mūsu partijas vēsturē, pēc 1917. gada jūlija dienām, kad Kerenska imperialistiskā valdība nežēlīgi vajāja partiju, tajās dienās Leņins, slēpdamies pagrīdē, ar iedvesmu rakstīja par bolševiku partiju: „Partijai mēs ticam, viņu mēs uzskatām par mūsu laikmeta prātu, godu un sirdsapziņu” (V. I. Leņins. Raksti, 25. sējums, 236.—237. lpp.).

Imperialisma laikmetā, kad politiska neprāta un kanibāliskas kara virspēlas kāres apmetie miljardieri un miljoni nāvē mirušie tautas imperialistiskajiem kariem, neapstājamam postam un ciešanām, — Leņins redzēja komunistiskajā partijā mūsu laikmeta prātu. Komunistiskajā partijā Leņins redzēja to lielo spēku, kas spēj tautām radīt ceļu, kā darīt galu imperialistiskajiem kariem, spēj iedvesmot tautas šai cīņai.

Imperialisma laikmetā, kad mirstošais un trūdošais kapitalisms pastāvēja visnelietīgākos un zvērīgākos noziegumos, lai noturētu kapi-

Cīnieties un uzvariet ienaidniekus, iekšējos un ārējos, — kā Iljičs.

Veldojiet jaunu dzīvi, jaunu sadzīvi, jaunu kulturu, — kā Iljičs.

Nekad neatsakieties no mazumiņa darbā, jo no mazumiņa veidojas lielais, — tas ir viens no svarīgākajiem Iljiča novēlējumiem.

Padomju cilvēki lielās Leņina-Staļina partijas vadībā guvusi pasaulvēsturiskas socialisma uzvaras tāpēc, ka viņi cīnījies un uzvarējuši ienaidniekus, iekšējos un ārējos, veldojējuši jaunu dzīvi pēc Iljiča piemēra, sekodami nemirstīgajiem Leņina novēlējumiem.

Komunistiskās partijas un padomju tautas neuzvarības kila ir ka visās lietās tās seko Leņina novēlējumiem, visā savā darbībā vadās no Leņina darba lielā turpinātāja biedra Staļina gudrajiem norādījumiem! (Ilgstoj! aplausi.)

talistisko vergturu irstošo varu, kad pašus goda un sirdsapziņas jēdzienus imperialisti pasludina par nevajadzīgu „iedomu”, Leņins redzēja komunistiskajā partijā nepērkamo mūsu laikmeta sirdsapziņu, lielo spēku, kas glābj tautu dzīvību, godu un brīvību.

1917. gadā Leņins un Staļins redzēja, ka imperialisma ķēdi visdrīzāk būs iespējams pārraut Krievijā. Tāpēc revolūcijas vadoni Leņins un Staļins droši veda partiju un strādnieku šķiru ar lozungu „Visu varu padomēm!” uz socialistiskās revolūcijas uzvaru. Bolševiku partija prata atmāskot tautas acis muižnieciskās, kapitalistiskās partijas (melnsimtniekus, kadetus), sīkburžuāziskās, izlīdzēju partijas (eserus, menševikus u. c.), kas bija kļuvušas par kapitalistu un muižnieku aizstāvēm, par imperialistu rokaižām. Leņina-Staļina partija iemantoja tautas vairākuma uzticību un nāca pie varas tāpēc, ka tā praktiski parādīja sevi kā vienīgo pretmuižniecisko, pretkapitalistisko partiju, kā vienīgo partiju, kas spēj darīt galu imperialistiskajam karam, kapitalistu un muižnieku kundzībai, nodrošināt patiesu tautas varu.

„Mēs, bolševiku partija, Krieviju pārliecinājām. Mēs Krieviju atkarojām — no bagātajiem trūcīgo labā, no ekspluatatoriem darbaļaužu labā”, — rakstīja Leņins 1918. gada sākumā (V. I. Leņins. Raksti, 27. sējums, 208. lpp.).

Savā vēsturiskajā runā 1917. gada 26. oktobrī, pamatojams Dekretu par mieru, Leņins ģeniāli norādīja, kur slēpjas jaunās proletariātas valsts neuzvaramais spēks, — masu apzinīgumā. Leņins parādīja, ka mūsu jēdziens par spēku principiāli atšķiras no buržuāziskā priekšstata par spēku.

„Pēc buržuāzijas priekšstata spēks ir tad, kad masas, pakļaudamās imperialistisko valdību rīkojumam, akli iet slaktībā. Buržuāzija tikai tad valsti atzīst par spēcīgu, kad tā ar visu valdības aparata spēku var sviest masas turp, kur grib buržuāziskie valdītāji. Mūsu jēdziens par spēku ir citāds. Pēc mūsu priekšstata valsts ir stipra, ja masas ir apzinīgas. Valsts ir stipra tad, kad masas visu zina, par visu spēj priekš un visu dara apzinīgi” (V. I. Leņins. Raksti, 26. sējums, 220. lpp.).

Visa Leņina ģeniāla radītās Padomju valsts vēsture rāda, ka šas valsts spēks meklējams masu apzinīgumā, kuras ar vislielāko neatlaidību aizstāv savu socialistisko Tēvzemi.

„Tagad, kopš 1917. gada 25. oktobra, mēs esam aizsardzībā, kopš šīs dienas mēs esam par tēvijas aizstāvēšanu. Jo mēs darbos esam pierādījuši sakaru sarašanu ar imperialismu”, — teica Leņins (V. I. Leņins. Raksti, 27. sējums, 41. lpp.).

Pilsonu karš, ko mums uzspieda revolūcijas sakautās muižnieku un kapitalistu šķiras, kā arī imperialistiskās valstis, kas uzsāka bruņotu intervenciju pret mūsu zemi, beidzās ar padomju tautas uzvaru. Amerikāņu, angļu, franču un citu imperialistu plāni, huveru un urkartu plāni, kas sapaņoja sadalīt un pakļaut verdzībai

Leņina un Staļina vadībā partija sekmīgi veica tādu strauju pagriezienu savā politikā kā pāreju no „kara komunisma” uz jauno ekonomisko politiku, izmantojot tirgus attiecības, lai stiprinātu strādnieku un zemnieku savienību, lai izstumtu kapitalistiskos elementus un celtu socialistiskās ekonomikas pamatus.

Piepildījušies lielā Leņina paredzējumi, realizēti dzīvē viņa novēlējumi par socialistiskās sabiedrības celšanu. Biedra Staļina gudrajā vadībā komunistiskā partija nosargāja Leņina novēlējumu pret visiem leņinisma ienaidnieku uzbrukumiem; tā prata sajūsmīnāt padomju tautu par dižajiem mērķiem — socialistiskās sabiedrības uzcelšanu mūsu zemē, sakāva visus socialisma ienaidniekus, likvidēja viņu mēģinājumus izjaukt socialistisko industrializāciju un lauksaimniecības kolektivizāciju, aizveda mūsu valsti līdz socialisma uzvarai. Nepieredzēti šā vēstures posmā, Staļina piecades laikā mūsu valsts, pamatojamās uz padomju iekārtu un tautas masu lielo darba kāpinājumu, likvidēja savu tehniski eko-

P. N. POSPELOVS

nomisko un kulturās atpalicību, no atpalikušas agrarās zemes pārvērtās par varenu socialistisku rūpniecības un kolchozu lielvalsti.

Socialisma zemes neizmērojami pieaugušais tehniski ekonomiskais potenciāls kopā ar padomju tautas neuzvaramo morāli politisko spēku deva iespēju ne tikai atvairīt hitlerisko Vāciju, kas savā nodevigajā uzbrukumā izmantoja visas okupētās Eiropas tehniku un ekonomiku, bet arī sakaut fašistisko Vāciju un imperialistisko Japānu, atbrīvot Eiropas tautas no fašisma jūga. Var droši teikt, ka tikai Padomju valsts, kam spēku dod masu apzinīgums un tautas morāli politiskā vienība, tikai

„Ja Krievija noturējās pret pasaules imperialismu spiedienu, — teica biedrs Staļins 1921. gadā, — ja tā ārējās frontēs sasniedza daudzus ļoti nopietnus panākumus, ja tā divu trīs gadu laikā attīstīja sevi par spēku, kas satricina pasaules imperialismu pamatus, tad par to viņa, starp citu, ir pateicība parādā tai saliedētajai, kaujās rūdītajai un no cietā tērauda kaldinātajai komunistiskajai partijai, kas nekad nav dzinusi pēc savu biedru daudzuma un kas par savām pirmajām rūpēm uzskatīja viņu kvalitatīvā sastāva uzlabošanu” (J. V. Staļins. Raksti, 5. sējums, 93. lpp.).

Padomju valsts jau savas pastāvēšanas pirmajos gados parādīja milzīgu morāli politisko spēku, izturību un nesatricināmību, lai gan tehniski ekonomiskā ziņā mūsu zeme toreiz vēl bija atpalikusi un vāja, salīdzinot ar spēcīgākām kapitalistiskām valstīm.

Rezumējams partijas un Padomju valsts nostāigāto ceļu, Leņins teica partijas XI kongresā:

„... tas, ko Krievijas revolūcija iekarojusi, — ir neatņemams. To nekāds spēks nevar panemt, tāpat kā nekāds spēks pasaulē nevar atņemt to, ko Padomju valsts radījusi. Tā ir pasaulvēsturiska uzvara” (V. I. Leņins. Raksti, 33. sējums, 261. lpp.).

Savā pēdējā runā Maskavas padomes plenarā Leņins ar visdziļāko pārliecību runāja par to, ka „socialisms tagad vairs nav tālas nākotnes jautājums”, ka mūsu partija patiesi vest tautu līdz socialisma uzvarai.

padomju patrioti Leņina-Staļina partijas vadībā spēja izturēt nedzirdēti grūtos pārbaudījumus kara pirmajā periodā un panākt pilnīgu uzvaru pār cilvēces jaunāko ienaidnieku — vācu fašismu.

Padomju Savienības pasaulvēsturiskā uzvara pār fašistisko Vāciju un imperialistisko Japānu deva daudz Eiropas un Azijas valstu tautām iespēju ņemt savu likteni pašu rokās, atvieglināja tautas demokrātijas iekārtas uzvaru vairākās Centrālās un Dienvidaustrumu Eiropas valstīs, atvieglināja lielās tautas revolūcijas uzvaru Ķīnā. Visā starptautiskajā stāvokli notikušas radikālas pārmaiņas. Izveidojusies miera, socialisma un demokrātijas varenā noietne. Pārmainījies kapitalistiskās un socialistiskās sistēmas spēku samērs. Pavirzījies uz priekšu pasaules atjaunināšana uz demokrātijas un socialisma pamatiem.

Padomju tauta un visa progresīvā cilvēce vienmēr vēltis dziļu pateicību un atzīnību visu mūsu uzvaru iedvesmotājam un organizētājam biedram Staļinam, kura politika, organizatora un strādnieku glābēja cilvēces nākotnei! (Ilgstoj, vētraiņi aplausi.)

Revolucionarajā sabiedrības pārvēdošanā jauna tipa marksistiskā partija visā savā darbībā pamatojas uz zinātnes atklātajiem sabiedrības attīstības likumiem, uz lielo marksisma-leņinisma zinātni. Tā ir mūsu partijas, kā arī brālīgo komunistisko un strādnieku partiju lielā priekšrocība, salīdzinot ar visām buržuāziskām un sīkburžuāziskām izlīdzēju partijām.

„Vienīgi mūsu partija zina, kuru lietu vest, un ved to sekmīgi uz priekšu, — saka biedrs Staļins. — Kam mūsu partija var pateikties par šo savu priekšrocību? Tam, ka tā ir marksistiskā partija, leņiniska partija. Viņa var pateikties tam, ka savā darbā tā seko Marksa, Engelsa, Leņina mācībai. Nevar būt šaubu, ka tik ilgi, kamēr mēs būsim uzticīgi šai mācībai, kamēr mūsu rokās atradīsies šis kompass, — mums būs sekmes mūsu darbā”, — māca biedrs Staļins (J. V. Staļins. Raksti, 13. sējums, 351. lpp.).

Visa vēstures gaita apstiprinājusi un joprojām apstiprina Leņina vārdus, ka bolševisms norādījis drošu ceļu, kā glābties no kara un imperialismā šausmām. Uz Leņina-Staļina partijas lielo vēsturisko pieredzi un piemēru pamatojas brālīgās komunistiskās partijas, realizēdamas pasaules atjaunināšanu uz socialisma pamatiem.

II. Leņina-Staļina partija ved padomju tautu uz komunismu

Mēs dzīvojam lielajā Staļina laikmetā, kad beidzas socialistiskās sabiedrības celtniecība un notiek pakāpeniska pāreja uz komunismu.

„No kapitalisma, — teica Leņins savā rakstā „Proletariāta uzdevumi mūsu revolūcijā”, — cilvēce var pāriet tieši tikai uz socialismu, t. i., ražošanas līdzekļu kopīpašumu un produktu sadalīšanu samērīgi ar katra darbu. Mūsu partija skatās tālāk: socialismam nenovēršami pakāpeniski jāpāraug komunismā, kura karogā rakstīts „katrs pēc spējas, katram pēc vajadzībām” (V. I. Leņins. Raksti, 24. sējums, 61.—62. lpp.).

Leņins norādīja, ka, lai varētu pāriet uz komunismu, visa valsts saimniecība jānostāda uz visattīstītākās tehniskās bāzes.

„Komunisms — ir Padomju vara plus visas zemes elektrifikācija”, — ne vienreiz vien teica Leņins.

Leņins sacīja, ka „komunisms ir brīvprātīgu, apzinīgu, apvienotu, progresīvo tehniku izmantojošu strādnieku augstāks darba ražīgums, salīdzinot ar kapitalistisko” (V. I. Leņins. Raksti, 29. sējums, 382. lpp.).

Leņins norādīja, ka pakāpeniskai pārejai uz komunismu nepieciešami šādi pamatnosacījumi:

a) panākt augstāko darba ražīgumu tiklab rūpniecībā, kā lauksaimniecībā uz jaunas, augstākas tehniskās bāzes, uz ražošanas spēku nepārtrauktas augšanas bāzes;

b) audzināt komunistisko apziņu, audzināt jauno cilvēku, kuram darbs būtu kļuvis par „pirmo dzīves vajadzību”.

Biedrs Staļins attīstīja tālāk Leņina teoriju par iespēju uzcelt socialismu vienā zemē, nāca pie ģeniālā teoretiskā secinājuma par iespēju uzcelt komunismu mūsu zemē arī tajā gadījumā, ja saglabāsies kapitalistiskais ielenkums. Šis secinājums pavēra partijai un padomju tautai dižu perspektīvu cīņā par komunisma uzvaru.

Visa padomju tauta milzīgā jaunrades sajūsmā būvē dižās staliniskās komunisma celtnes, spēcīgās hidroelektrostacijas, gigantiskos irigācijas kanālus. Dižās komunisma celtnes kopā ar dabas pārvēdošanas plānu, ko sekmīgi realizē, ir viens no svarīgiem posmiem komunisma materiāli tehniskās bāzes izveidošanā. Mūsu zemē radīsies jauni avoti sabiedriskās bagātības vairošanai, dzīves labumu, pārtikas produktu, apģērba pārpilnībai. Strauji samazinās lauksaimniecības atkarība no dabas untumiem, komunisma cēlāji arvien vairāk paklaus dabu sev.

Par V. I. Leņina nāves XXVIII gadadienu

Biedra P. POSPELOVA referats svīnīgajā sēru sēdē Maskavā

Turpinājums no 2. lapa pusē

Pieplūdās pazīstamais Engelsa paredzējums, ka cilvēki, kas kļuvi par savas sabiedriskās esamības valdniekiem, "tā rezultātā kļūst par dabas valdniekiem".

Komunisma celšanas laikmetā arvien vairāk pieaug rūpniecības, lauksaimniecības, transporta, celtniecības apbruņotība ar jaunu, augstāku tehniku, kas ļauj mechanizēt ietilpīgos ražošanas procesus, atvieglot darbu un nodrošināt nepārtrauktu darba ražīguma pieaugumu.

Buržuaziskajā iekārtā mašīnu lietošanu ierobežo kapitalista savtīgie apsvērumi: viņš lieto mašīnu tikai tad, kad tas sola peļņas palielinājumu. Socialisma iekārtā, īpaši laikā, kad socialisms pakāpeniski pārāug komunismā, arvien vairāk pieaug mašīnu un jaunās tehnikas nozīme. Pieplūdās Marksa paredzējums, ka "komunistiskā sabiedrībā" ("Kapitāls", 1951. gada izdevums, 1. sējums, 372. lpp.).

Prasme lietot vissarežģītākos mehānismus un modernās darba metodes, cīņa par augstu darba kultūru, prasme izmantot ražošanā zinātni un tehnikas sasniegumus, radoša iniciatīva, gādība par ražošanas gaitas paaugstināšanu un augstu produkcijas kvalitāti, cīņa par izejvielu, elektroenerģijas, kurināmā un materiālu taupīšanu, lūk, kas raksturo socialistiskās sacensības pašreizējo attīstības posmu. Komunisma cēlāji patur prātā un izpilda vienu no svarīgākajiem Leņina novēlējumiem, uz ko norādīja biedrs Staļins — nekad neatsakieties no mazumiņa darbā, "jo no mazumiņa veidojas lielais". Ietaupītas minūtes un sekundes, ietaupīti izejvielu un materiālu grammi un kilogrami, reizināti ar mūsu uzņēmumu un mūsu valsts milzīgajiem apmēriem, izaug par lieliem daudzumiem, par simttūkstošiem un miljoniem.

Darbaļaužu komunistiskā audzināšana ir izcili svarīgs uzdevums cīņā par komunistiskās sabiedrības celšanu. Apzinīgs katrs padomju cilvēks darbs pēc viņa spējam ir

viens no vissvarīgākajiem nosacījumiem pakāpeniskajai pārejai uz komunistisko sabiedrību, kad katram sabiedrības loceklim darbs kļūs par dzīves pirmo vajadzību, kad, pamatojoties uz augstāku apzinīgumu un dzīves labumu pārpilnību, varēs pakāpeniski pāriet uz sadali pēc katra vajadzībām.

Nepieciešams nosacījums padomju tautas sekmīgai gaitai uz komunismu ir — sabiedriskā socialistiskā īpašuma tālāka attīstīšana un nostiprināšana, cīņa pret kapitalisma paliekām. Komunistiskā partija un Padomju valsts māca padomju cilvēkiem taupīgi apieties ar sabiedrisko socialistisko īpašumu, tās nenogurstoši cīnās pret nesaimnieciskumu, izšķērdību, nevērtīgu un noziedzīgu apiešanos ar sabiedrisko īpašumu, pret dažādām valstij naidīgām tendencēm.

Padomju tauta Leņina-Staļina partijas vadībā sekmīgi ceļ komunistisko sabiedrību. Svarīgs solis celā uz komunisma materiāli tehniskās bāzes izveidošanu bija pirmā pēckara piecādu plāna pirmstermiņa izpilde, kurai ir milzīga starptautiska nozīme.

Padomju Savienības tautas, sekmīgi izpildīdamas pēckara piecādu plānu un 1951. gadā izcinādamas jaunas izejās uzvaras komunisma celtniecības frontē, ar saviem sasniegumiem ne vien palielinājušas miera un demokrātijas spēku varēnību visā pasaulē, bet arī pavērušas visu zemju tautām gaišas nākotnes perspektīvas.

Mēs varam tagad teikt, ka komunisms nav vairs tālas nākotnes jaunatnāks, ka tas izaug un izaugo no padomju cilvēku lielā radošā darbā, no mūsu zinātnes un tehnikas jaunām panākumiem, no nemitīgās darba ražīguma celšanās un padomju cilvēku dzīves materiālā un kultūras līmeņa augšupejas.

Ja jau socialistiskā sistēma pierādījusi savu neapstrīdamo pārākumu pār kapitalistisko, tad jo uzskatāmāk un spilgtāk savu pārākumu pār kapitalistisko iekārtu parādīs komunistiskā sabiedrība, kas pakāpeniski izaug no socialisma.

III. Socialisms un demokrātija ir neuzvarami

Kad izveidojās un nostiprinājās jaunā Padomju republika, 1918. gada janvārī, Viskrievijas trešajā Padomju kongresā Leņins sacīja, ka tautu iesākta kustība uz socialismu, kustība, kuras avangardā ir Krievijas strādnieku šķira, ir neuzvarama.

"Mūsu Padomju socialistiskā republika, — aizrādīja Leņins, — stāvēs droši kā starptautiskā socialisma lapa un kā piemērs visu darbaļaužu masu priekšā. Tur — plēšanās, karš, asinsizliešana, miljoniem cilvēku upuru, kapitāla eksploatacija, šeit — patiesa miera politika un Padomju socialistiskā republika" (V. I. Leņins. Raksti, 26. sējums, 421. lpp.).

Nekad vēl nav bijis tik uzskatāmi redzams lielais kontrasts, pretstats starp divām pasaulēm — mirstošā un trūdošā kapitalisma pasauli, kas cenšas ieraut cilvēci jaunu iznīcināšanas karu atvārā, un socialisma pasauli, kura parādījusi savu nepārvaramo vitalitāti, piekopj konsekventu leņiniski staļinisku miera politiku un ir cilvēces vienīgā cerība.

Kapitalisma nometnē — neprātīga drudžaina bruņošana, ārpriekšīga ražošanas spēku izšķērdēšana, kanibaliski aicinājumi uz jaunu karu, zveriska "džungļu likuma", imperialistiskās "spēka politikas" sludināšana, laušanās, nāves un iznīcināšanas sludināšana. Kapitalisma nometnē — nedzirdētos apmēros pastiprinās kapitalistiskā eksploatacija, nacionālie spaidi, kurina rasu un nacionālo naidu, atdzimst fašisms, nemitīgi pasliktinās darbaļaužu stāvoklis sakarā ar drudžainās

bruņošanas politiku, cenu celšanos un inflāciju.

Pat buržuaziskajā amerikāņu presē sāk atskanēt balsis, kas nosoda neprātīgo, nelietīgo un necilvēcisko kara pārvēršanu par "biznesu", par iesaistītu uzņēmumu, par neprātīgas iedzīvošanās un trūdošās kapitalistiskās ekonomikas mākslīgas uzturēšanas līdzekli.

Sajās dienās provincālajā amerikāņu laikrakstā "News" bija publicēta atvaļinātā amerikāņu armijas ģenerāļa Holdridža vēstule, kurā atmaskoja amerikāņu preses melīgo propagandu un paziņoja: "Karš ir Amerikas bizness. "Slepkavības koncerns" kļuvis par mūsu galveno uzņēmumu, kurā mēs ik gadus ieguldām 100 miljardus dolaru. Ja mēs pēkšņi zaudētu šo peļņas avotu, mūsu ekonomika sabruktu vienā dienā". Šādi atzinumi sāk parādīties amerikāņu presē.

Socialisma un demokrātijas nometnē nav karā ieinteresētu ļaužu un grupu, tur — patiesa miera politika un cīņa par mieru, strauja ražošanas spēku attīstība, tautu vienlīdzības un draudzības politika, lielās celtnes, kas pārveido dabu, mierīgā, radošā darba patoss. Socialisma nometnē — darbaļaužu dzīves materiālā un kultūras līmeņa nemitīga uzlabošanās, nepārtraukta kustība uz priekšu, pamatojoties uz brālīgo savstarpējo palīdzību starp visām zemēm un tautām, kuras ietilpst socialisma un demokrātijas nometnē. Socialistiskā attīstības cēla lielās priekšrocības tagad apstiprina ne vien Padomju Savienības vēsturiskā pieredze, bet arī tautas demokrātijas valstu pieredze.

Leņins sacīja 1922. gadā, ka kapitalistiskās valdības vērtējums imperialistisko karu "no tā viedokļa, kas atrodas viņiem degungalā", nesa-prazdamas, pie kādām sekām noved kara pretrunas un posts.

"Mēs, komunisti, — aizrādīja Leņins, — teicām, ka mēs karu vērtējam dziļāk un pareizāk, ka tā pretrunas un nelaimes iedarbojas neizmērojami plašāk, nekā domā kapitalistiskās valstis. Un, raudzīdamies no malas uz buržuaziskajām valstīm uzvarētājiem, mēs sacijām: viņas pieminēs vēl ne vienreiz vien mūsu pareģojumus un to, kā mēs vērtējam karu un tā sekas" (V. I. Leņins. Raksti, 33. sējums, 181. lpp.).

1926. gadā, kad starptautiskā buržuazija sāka jau sagatavot otro pasaules karu, biedrs Staļins paredzēja un brīdināja, ka otrais mēģinājums pārdalīt pasauli "pasaules kapitalismam maksās daudz dārgāk nekā pirmais" (J. V. Staļins, Raksti, 9. sējums, 101. lpp.).

Vēsture apstiprinājusi biedra Staļina ģenialo paredzējumu. Ja pirmā pasaules kara un Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas rezultātā no kapitalisma sistēmas atkrita ap 140 miljoni cilvēku, viena sestdaļa visas zemeslodes, sākās kapitalisma vispārējā krīze, tad otrā pasaules kara rezultātā, socialismam uzvarot fašismu, no kapitalistiskās sistēmas atkrita jau pāri par 800 miljoni cilvēku, izveidojās miera, socialisma un demokrātijas dižā nometne.

Radusies vēsturē vēl neredzēta varēnā, organizētā miera piekritēju kustība, kas aptver visas tautas un zemes, neļaudama imperialistiem ievilkāt tautas melu tīklā un ieraut tās karā.

"Miers tiks saglabāts un nostiprināts, — māca biedrs Staļins, — ja miera saglabāšanu tautas pārņem savas rokās un aizstāvēs to līdz galam".

Biedra Staļina gudrie vārdi iedvesmojuši tautas vēl aktīvākai cīņai par miera saglabāšanu. 600 miljoni parakstu zem Aicinājuma par Miera Pakta noslēgšanu starp piecām lielvalstīm pauž tautu vienprātīgo miera gribu un ir nopietns brīdinājums kara kurinātājiem.

Otrā pasaules kara rezultātā kapitalisma vispārējā krīze nonākusi jaunā stadijā un katrā ziņā arvien vairāk paasināsies un padziļināsies. Pieaug pretrunas imperialistu nometnē. Ar sevišķu spēku pašreizējā periodā paasinājusies visas imperialisma koloniālās sistēmas krīze. Aktīvai politiskai dzīvei un cīņai cēlušies un ceļas simpti miljoniem cilvēku — Azijas tautas, kuras ir mūsu zemes iedzīvotāju vairākums.

Azijas tautu atmoda liecina par radošā marksisma triumfu, leņiniski staļiniskās socialistiskās revolūcijas teorijas triumfu. "Socialistiskā revolūcija, — mācīja Leņins, — nebūs tikai un galvenokārt katras zemes revolucionārā proletariāta cīņa pret savu buržuaziju, — nē, tā būs visu imperialisma apspiesto koloniju un

zemju, visu atkarīgo zemju cīņa pret starptautisko imperialismu" (V. I. Leņins, Raksti, 30. sējums, 136.—137. lappuse).

Azijas zemēs izvērsās gigantiska pretfeodāla un pretimperialistiska revolūcija, apgāzdamā amerikāņu un angļu imperialistisko varasvīru plānus un aprēķinus.

Pat daži amerikāņu valdošo aprindu pārstāvji spiesti, zobus griezdam, atzīt, ka mūsdienu imperialism nespēj vairs nospiest imperialistiskās eksploatacijas jūgā Azijas tautas, kas modušās dzīvei un kuras vairs nekāds spēks nespēj apturēt.

"Kas sēj vēju, plaus vētru". Gadsimtiem ilgi kapitalistiskās koloniālvalstis ar savu laupīšanas un apspiešanas politiku sēja neapmierinātību Azijas tautās. Tagad tās plauž vētru un negaisu. Angļu žurnālists R. Peins nesen publicēja Ņujorkā grāmatu "Sarkanais negaiss pār Aziju". Šajā grāmatā viņš atzīst, ka imperialistisko lielvalstu, pirmā kārtā ASV koloniālā politika cietusi neveiksmi, atzīst, ka vairs nav iespējams ar varu apspiest Azijas tautu varēnā nacionālās atbrīvošanās kustību. "Mums jācenšas izprast jo dziļi

pārmaiņas, kas Azijā notikušas pagājušos piecos gados; liekas, ka pagājuši veseli revolucionāru vētru gadsimti..." — saka Peins. "Pašlaik — tāds ir šīs buržuaziskā žurnālista skumjais slēdziens — ir ne-jēdzība cerēt, ka izdosies aizdambēt straumi vai ka armijas prātīs pagriezti to atpakaļ".

Leņins runāja par pasaules vēsturiskās attīstības tempa nepieredzētu paaugstinājumu sakarā ar to, ka vēstures procesā sāk aktīvi piedalīties simtiem miljonu cilvēku — agrāk atpalikušās un apspiestās tautas, kas sastāda zemes iedzīvotāju gigantisko vairākumu. Tāpēc Leņins teica, ka "socialisma galīgā uzvara ir pilnīgi un noteikti nodrošināta" (Raksti, 33. sējums, 446. lpp.).

Starptautiskais imperialismis var vēl sagādāt tautām milzīgu postu un ciešanas, bet pagriezti atpakaļ vēstures ratu tas vairs nespēj.

Ja amerikāņu un angļu imperialisti iedrošināsies izraisīt trešo pasaules karu, tad tas izmaksās pasaules kapitalismam vēl dārgāk nekā divi iepriekšējie pasaules kari, tas var vienīgi paaugstināt pasaules kapitalisma bojā eju.

Padomju tauta droši ceļ komunistisko sabiedrību, jo tās kūsājošo jaunrades darbu apmirdz nemirstīgās leņinisma mācības spožums. Leņina-Staļina lielās idejas iedvesmo padomju cilvēkus varonīgā darbā, iedvesmo un aicina viņus uz cīņu un jaunām uzvarām, stiprina pārliecību par komunisma galīgo triumfu.

V. I. Leņina un J. V. Staļina ģenialie darbi arvien vairāk izplatās mūsu zemē un visā pasaulē. No tiem mīcās dzīvot, strādāt un uzvarēt simtiem miljonu cilvēku.

Biedrs Staļins teica partijas XIV kongresā: "Mūsu kadri, gan jaunie, gan vecie, idejiskā ziņā aug. Tā mūsu laime, ka mums izdevās laist klajā vairākus Leņina rakstu izdevumus... Šis fakts ir viena no galvenajām garantijām, ka mūsu partija no leņinisma ceļa nenovērsīsies" (J. V. Staļins, Raksti, 7. sējums, 307. lappuse).

Saskaņā ar mūsu partijas Centrālās Komitejas lēmumu un tās vadībā pagājušā gada sākumā pabeidza V. I. Leņina Rakstu ceturto izdevumu. Šo izdevumu, kas sastāv no 35 sējumiem un krievu valodā iznāca pusmiljona tiražā, tulko mūsu zemes tautu valodās, un tas ir nenovērtējams mūsu kadru idejiskās audzināšanas un politiskā rādītāja avots, leņinisma visu uzvarošo ideju neizmējamā dārgumu krātuve.

Vienlaikus krievu valodā un citu mūsu zemes tautu valodās iznāk lielās tiražās J. V. Staļina — miera un tautu laimes karognesēja, V. I. Leņina darba ģenialā turpinātāja Raksti. Mūsu zemē padomju

varas gados izdoto Marksa, Engelsa, Leņina un Staļina darbu koptirāža sasniedz 889 miljonus eksemplāru.

Uz leņinisma idejām pamatojas padomju cilvēku audzināšana komunisma garā, bezgalīgā mīlestībā uz savu Dzimteni, uz Leņina-Staļina partiju, kas ved mūsu tautu uz komunisma triumfu.

V. I. Leņina un J. V. Staļina darbi plaši izplatījušies tautas demokrātijas valstīs Eiropā, kā arī Ķīnas Tautas Republikā. Visās zemēs progresīvās izdevniecības izdod V. I. Leņina un J. V. Staļina darbus. Tie iznākuši 117 valodās. Leņina un Staļina lielās idejas kļūst par visattālāko pasaules malu darbaļaužu ieguvumu. Nekādi šķēršļi un aizliegumi nevar aizkavēt mūsu laika progresīvo ideju, leņinisma ideju uzvaras gājieni visā pasaulē.

Lai dzīvo leņinisms — cilvēces atbrīvošanas visu uzvarošais karogs!

Lai dzīvo lielā Leņina-Staļina partija — "mūsu laikmeta prāts, gods un sirdsapziņa!"

Lai dzīvo neuzvaramā padomju tauta!

Zem Leņina karoga, Staļina vadībā — uz priekšu, uz jaunām komunisma uzvarām! (Vētrinai, ilgi nerimstoši aplausi, kas pāriet ovacijā. Visi pieceļas. Atskan saucieni: "Lai dzīvo biedrs Staļins!", "Lielajam Staļinam — slava!", "Biedram Staļinam — urā!", "Mīļotajam vadonim un skolotājam biedram Staļinam — urā!". Sapulcējušies dzied partijas himnu Internacionāli. Atkal atskan vētrinai aplausi un saucieni par godu Leņina darba lielajam turpinātājam — biedram J. V. Staļinam.)

Svinīga sēru sēde Rīgā

Vakar, 21. janvārī, LPSR Valsts operas un baleta teātri Vladimirā Iljiča Leņina piemiņai veltītajā svīnīgajā sēru sēdē pulcējās Latvijas K(b)P CK, partijas pilsētas komiteja, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs, republikas Ministru Padome, Rīgas pilsētas darbaļaužu deputātu padome, Latvijas LKJS CK un pilsētas komiteja, Arod biedrību republikaniskā padome kopā ar partijas, sabiedrisko organizāciju un Padomju Armijas pārstāvjiem.

Skatuves dziļumā ziedu un zaļumu ielokā uz sarkanā fona—V. I. Leņina krūšu tēls skulpturā un J. V. Staļina portrets. Pie kausja karogiem nostādīta goda sardze. Vīrs skatuves uz sarkana audekla mirdz aicinājuma vārdi: "Zem Leņina karoga, Staļina vadībā — uz priekšu, uz komunisma uzvaru!"

Svinīgās sēru sēdes prezidijā — Latvijas K(b)P CK sekretārs b. Kalnberziņš, Latvijas PSR Ministru Padomes Priekšsēdētājs b. Lācis, Latvijas K(b)P CK sekretāri bb. Titovs, Pelše, Lītvinovs, Krūmiņš un Čerņiševs, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs Priekšsēdētāja vietnieks b. Ozoliņš, Baltijas kara apgabala karaspēka pavēlnieks armijas ģenerālis Bagramjans, partijas Rīgas pilsētas komitejas sekretārs b. Bisenieks, Rīgas pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks b. Timarevs, Latvijas LKJS CK sekretārs b. Bēmanis, ministri, ģenerāļi, labākie stachanovieši un Padomju Latvijas galvaspilsētas inteliģences pārstāvji.

Latvijas K(b)P Rīgas pilsētas komitejas sekretārs b. Bisenieks atklāj svīnīgo sēru sēdi. Orķestris atskaņo Padomju Savienības valsts himnu un Latvijas PSR himnu.

Vētrinām, ilgi nerimstošām ovacijām skanot, goda prezidijā ievēlā

VK(b)P CK Politbiroju ar tautu lielo vadoni biedru J. V. Staļinu priekšgalā.

Zinojumu "Divdesmit astoņi gadi bez Leņina, pa Leņina ceļu, biedra Staļina vadībā" sniedz Latvijas PSR Ministru Padomes Priekšsēdētāja vietnieks b. J. Ostrovs. Viņš runā par slaveno ceļu, ko padomju tauta nogājusi šajos 28 gados.

Referents sumina Leņina darba dižo turpinātāju — bolševiku partijas un padomju tautas vadoni un skolotāju biedru J. V. Staļinu. Klātesošie sarīko vētrināmas, ilgstošas ovācijas. Visi pieceļas.

Ar lielu sajūsmu svīnīgās sēru sēdes dalībnieki pieņēma apsveikuma vēstuli Josifam Visarionovičam Staļinam.

Nobeigumā orķestris atskaņoja partijas himnu Internacionāli.

(LTA)

Latvijas tauta piemin Lēninu

norādījumu, stājās pie Dr. Džonsona

LENINA VĀIRDĀ

norādījumu, stājās pie Dr. Džonsona

Vera Kacēna

MĀKSLAS CHRONIKA

DEMOKRATISKĀS VĀCIJAS KINOFILMU FESTIVĀLS

Rīgā pagājušajā nedēļā notika Vācijas Demokrātiskās Republikas kinofilmu festivāls. Kinoteātri «Splendid-Palace» izrādīja kinostudijā «Defa» ražoto filmu «Vilcieni iet neregulāri», kas vēstīta revolucionārajai modībai. Austrumvācijas tautas policijas un dzelzceļnieku cīņai pret amerikāņu imperialistu iesūtītajiem diversantiem, kā arī jau agrāk demonstrētās filmas — «Mūsu dieniskā maize», «Dievu padome», «Stāsts par kādu ģimeni». Savu programmu demokrātiskās Vācijas kinematografijai bija veļtījis arī kinoteātris «Sarkanā Ausma». Līdztekus citām filmām te izrādīja kinofilmu «Brūnais zirnekļa tīkls».

Festivāla dienās Rīgā vācu filmas noskatījās ap 75.000 skatītāju.

TEATRA IZRĀDE KINOFILMĀ

Padomju teatra draugi jau sen izvirzījuši prasību, lai kinematogrāfs dotu iespēju visu mūsu plašās Dzimtenes pilsētu un ciemu iedzīvotājiem noskatīties izcilāko teatru izrādes. Pirmā atbilde šai dībinātajai prasībai ir M. Gorkija vārdā nosauktās Maskavas kinostudijas ražotā filma, kurā uzņemta A. Ostrovska lugā «Taisnība — laba, bet laime vēl labāka». Akademiskā Mazā teatra inscenējuma.

Filmā izmantotas tās pašas K. Juona dekorācijas, kuras ietēriņi uzvedumu Mazajā teātrī. Savu sniegumu kinostudijai rāda tādi izcili padomju teatra mākslinieki kā PSRS Tautas mākslinieces V. Rižova un J. Turčinova, KPFSR Tautas mākslinieki N. Rižovs, A. Karcevs, A. Sašins, N. Koleski, F. Grigorjevs u. c.

Jaunā filma sākumā bija domāta televīzijas vajadzībām. Maskavas televīzijas raidījumos, kā zināms, bieži sniedz levdarījumus teatru izrādes, kas pie televīzijas aparātiem pulcē daudz skatītāju. Šo raidījumu noorganizēšana saistīta ar lielām grūtībām: izrādē jānotiek vai nu televīzijas studijā, vai arī teātrī jāuzstāda visai sarežģīta aparatura. Te tad arī radās doma izmantot kinolentus. Filmā uzņemtu izrādē var pārraidīt pēc vajadzības.

Pats par sevi saprotams, ka šāda filma tikpat labi izmantojama arī demonstrēšanai kinoteātros. Tā A. Ostrovska lugas «Taisnība — laba, bet laime vēl labāka» inscenējums Mazajā teātrī, kas plaši pazīstams kā izcils padomju skatuves mākslas sasniegums, tasod kļuvis pieejams skatītājiem visā Padomju Savienībā.

Filmā «Taisnība — laba, bet laime vēl labāka» Rīgā pagājušajā nedēļā izrādīja kinoteātros «Komjaunietis», «Lāčplēsis» un «Gaisma».

VIESIZRĀDES OPERAS UN BALETA TEATRI

Šinīs dienās rīdziniekiem bija izdevība atkal tikties ar gruzīnu dziedoni PSRS Tautas mākslinieku. Stalina premijas laureātu Petri Amiranavi. Latvijas PSR Operas un baleta teātrī viņš dziedāja titullomu Rubinsteinu operā «Dmons» un Verdi operā «Rigoletto». Abas izrādes teātra apmeklētāji atzinīgi novērtēja izcilā viesu rūpīgo, dziļi pārdomātu tēlojumu un skaisto, spožu dziedājumu.

KLAUDIJAŠ SŪLZENKO DZIESMU VAKARI

Pagājušajā nedēļā Rīgā viesojās populārā estrādes dziedone KPFSR Nopelni bagātā skatuves māksliniece Klaudija Sūlzenko. Vīnas koncertu programmā, kurā bija manāma cenšanās atsaukties visiem mūsdienu aktuāliem jautājumiem, centrālo vietu ieņēma patriotisms. Dzimtenes mīlestības, karavīru draudzības un miera cīņas tematika.

Koncertēdama Rīgā, K. Sūlzenko dziedāja I. Dunajevskā, J. Ovcinnikova, A. Lienina, J. Hinkisa, Z. Levina un citu padomju komponistu dziesmas.

Republika gatavojas N. V. Gogola nāves 100. gadadienas atcerei

Šinīs dienās LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieka b. Ostrova vadībā notika apspriede, veltīta lielā krievu rakstnieka N. V. Gogola nāves 100. gadadienas atcerei mūsu republikā. Kā zināms, Rīgas, Liepājas, Daugavpils, Jelgavas un Valmieras teātros Gogola atceres dienas atzīmēs ar operas «Maļa nakts», muzikālā komedijas «Soročinas gada tīrģus», lugu «Revidents», «Precības» un Gogola prozas darbu «Mirusās dvēseles», «Ziemassvētku nakts» dramatiķu padomju inscenējumiem. Teatru foajē telpās iekārtos izstādes, kuras apmeklētājus iepazīstinās ar Gogola dzīvi un darbiem, viņa klasisko lugu uzvedumiem PSRS tautu teātros pirms Oktobra revolūcijas un padomju atstākļos. Centrālā izstādē Rīgā atklās Operas un baleta teātri. Izstādēs «Gogolis uz Latvijas skatuves» iekārtos Mākslas darbinieku namā Rīgā un Liepājas teātrī. Līdzīgu stendū atklās arī kultūras namos, rūpnīcu un kolchozu klubos, kur notiks Gogolim

veltītas lekcijas un priekšlasījumi. Jau tuvākajā laikā šo sarīkojumu organizatori sāpēs lekciju paraugus, metodiskos norādījumus, bibliografiskos literatūras rādītājus un citus materiālus.

Plaši Gogola atceres dienas atzīmēs republikas skolas un bibliotēkas. Jau izgatavo albumus un plakatus, kas raksturo Gogola personību un darbiem. Bez referātiem skolās un bibliotēkās notiks arī lasītāju konferences, bērnu un jauniešu rīti, kurā aktīvi piedalīsies vietējie mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Lekcijas, koncertus un citus mākslinieciskos priekšnesumus Gogola dienās organizēs arī Rīgas un rajonu kinoteātros. Tuvākajos nedēļas apskatos demonstrēs atsevišķu fragmentu filmējumus no Gogola lugu jaunajiem inscenējumiem republikas teātros.

Latvijas Valsts izdevniecība šinīs dienās lielos metienos lai klajā N. Gogola «Rakstu izlasi» — prozas darbu tulkojumus latviešu valodā, populārās grāmatas «Taras» Bulba» jaunu izde-

vumu un krāsainā iespaidumā N. Gogola portretu, kā arī rakstnieka nāves 100. gadadienas atcerei plakātu.

Latvijas PSR Zinātņu akadēmija kopā ar Latvijas Valsts universitāti un Latvijas Padomju rakstnieku savienību organizē zinātnisko sesiju, kurā referātus par N. V. Gogola dzīvi un darbiem, viņa nozīmīgu krievu klasiskajā, padomju un pasaules literatūrā, par Gogola realisma ietekmi latviešu literatūrā nolasīs Tautas rakstnieks A. Upītis, A. Grigulis, S. Nikiškins, K. Kundziņš u. c.

Virkni publisku lekciju: «Gogolis — lielais krievu rakstnieks un patriots», «Gogolis un padomju literatūra», «Gogolis un tautas dailrade», «Gogola dailrades vispārējās nozīmes», «Gogola luga «Revidents», «Gogolis un latviešu literatūra» un citas. Padomju Latvijas pilsētās un lauku rajonos nolasīs Latvijas PSR politisko zināšanu un zinātņu popularizēšanas biedrības lektori, rakstnieki, kultūras un mākslas darbinieki.

Latvijas Padomju rakstnieku savienībā

Dramaturģijas sekcijā iztirzāja M. Zuntnera un A. Vilka jauno lugu «Pavasaris». Autori tajā vērsās pret negatīvām parādībām dažos Padomju Latvijas kolchozos, kuru kolektīvos un pat vadībā ielavījušies kaitnieciski elementi. Dramaturģijā parāda, kā partijas vadītāji, kolhoznieki saasina revolucionāro modrību, atmaso pretpadomju elementu rīcību, līdz ar to nodrošinot kolektīvās lauksaimniecības tālāko nostiprināšanos un uzplaukumu.

Referente E. Zālīte atzīmēja, ka luga «Pavasaris» ir krietns solis uz priekšu abu dramaturģu dailrades attīstībā. Šīs lugas saturs aktuāls un mērķtie-

cīgs. Darbs uzrakstīts skatuviski raiti, lasāms ar interesi. Autoriem tomēr vēl jānovērs krietna daļa trūkumu, īpaši spilgtāk raksturojot pozitīvus tēlus, izceļot kolektīva lomu cilvēku pārveidošanā. Tā, piemēram, sižeta risinājumā vāji izņemts partijas pirmorganizācijas sekretāres Egles tēls, vietām pārāk deklarativs kā vadītājs, bet personīgās dzīves jautājumu atrisināšanā pretrunīgs ir kolchoza jaunā priekšsēdētāja komunistu Garkalna tēls. Arī citus lugā darbojošos raksturus vajag vairāk individualizēt.

Referents režisors P. Lūcis prasīja, lai autori realistiskāk un dziļāk pamato lugā skartos padomju cilvēku per-

sonīgo attieksmju motivus, jo pagaidām tie nepārliecina.

Referents K. Krauliņš konstatēja, ka luga neparāda dzīves īstenību pareizos samēros. Pretrunas Padomju Latvijas kolchozu dzīvē 1951. gadā nav vairs antagonistiskas, kādēļ negatīvo personāžu rīcībā gādījuma rakstura iezīmes tā vispārināt nevar.

Debatēs vēl runāja P. Pētersons, A. Stankevičs, J. Zīgurs, L. Pečaka, P. Rolavs u. c.

Pārrunas rezumējot, J. Vanags aicināja autorus darbu pie lugas turpināt, jo pēc debatēs minēto trūkumu novēršanas tā būs krietns ieguvums republikas teātriem.

Literatā piezīmes

KNADA DIENVIDAUSTRUMU AZIJĀ

Vēl skaidrāk imperialistu bažas «zaudēt visu kontroli pār Aziju» izteica franču «Aubes».

«Korejas karš atsedz Eiropas un Amerikas savienības vājumus un iedragājis ASV militāro doktrīnu... Karš Vietnamā nedod rezultātus, un Francijai arvien skalāk pacēlas balsis par izlīgumu ar Ho Ši Minu... Angļu akcija Malajā izgāzusies... Aug pretestība Birmā un Filipīnās. Komunisms sāks nostiprināt savas pozīcijas arī Indijā. Apvienoto Nāciju Organizācija Azijas valstīs pārvērtušas par padomju bloka trabantiem. Ja tā turpināsies, Azija būs zaudēta uz visiem laikiem».

Franču reakcionārajam laikrakstam jo drūmāk prātš tāpēc ka tam nepatīk ASV armijas vadības izteiktās viedoklis, ka «Indokina šodien ir Azijas glābšanas stratēģiskā atslēga. Starp citu, arī pati ASV preše šaubās, vai «Korejas eksperimenta» atkārtošana Vjetnamā dotu «vēlamo rezultātus». Tā «Christian Science Monitor» bažīgi jautā: «Vai ASV intervencija var dot sekmes Indokinas džungļu rajonos, ja taj nebus plašāks raksturs par akciju Korejā?» un ierosina aprobežoties tikai ar speciāliem aviācijas uzlidojumiem, atbalstot suzemes armiju. Tai pašā laikā franču preše, kas zina, cik nepopulārs ir «netīrais karš» visplašākajās franču tautas masās norāda, ka Francijai nepietiek ar ASV un Anglijas simpatiju un solidaritātes deklarācijām, jo «be» vispusīgas palīdzības kolonizatori «nepas» noturēties 1952. gadā Ziemeļvjetnamā.

Gatavojot jaunas avantūras Azijā, amerikāņu imperialisti kā triecienspēku grib izmantot Can Kai-ši salašņas kuras Bullits nesen nosauca par «pirmšķirgu armiju». Ir zināms, ka 7. ASV flote pēdējos mēnešos šo «armiju» pārsveiz uz Birmu, Taizemi un Vjetnamu.

Amerikāņu imperialisti pūlas izveidot zem savas virspavēlniecības Francijas, Anglijas un Can Kai-ši koalīciju, lai vēlāk tajā iekļautu arī Japānu. Tomēr šis Tālo Austrumu «generalplāns» — kā viņu nosauca Lipmans, — sastop Francijas un īpaši Anglijas valdošo aprindu nopietnu pretestību. Lietā tā, ka Anglija aizvien vairāk «lēš» no Japānas ekonomiskās konkurences. Japānas un Can Kai-ši vienošanās uz ilgu laiku aizvērtu ceļu Japānas-Kīnas ekonomisko sakaru atjaunošanai un virzītu Japānas eksportu uz Britu imperijas tirgiem, vēl vairāk pasliktinot Anglijas ārējās tirdzniecības perspektīvas. Bez tam Londona un Parīze ar bažām seko militarisma atjaunošanai Japānā. Beidzot, tiklab Anglija kā Francija saprot kādu saistuma vērtu izraisīs Azijā samuraju un gomindaniešu salašņu izmantošana cīņā pret Azijas tautām.

Zīmīga ir Čerčila nesenā piezīme, ka «Anglija rīkosies tikai tad, ja tieši būs aizskārtas imperijas intereses. Es šaubos vai tas būs Tālojos Austrumos». Angļu imperialistu domas šinīs dienās skaidri izteica konservatīvais «Daily Telegraph»: «Mūsuprāt vajadzētu lietot citādus principus Tālo Austrumu problēmu risināšanai».

Amerikāņu imperialisti cer ar jaunām agresijas aktiem grozīt sev par labu stāvokli Dienvidaustrumu Azijā. Viņu partneri no Londonas un Parīzes ieteic saviem bosiem lietot «citus principus». Bet — kā pirms 34 gadiem norādīja V. I. Lenins — visi «vīni» aizmirst, ka starptautiskajā mērogā galvenie principi tiek atbrīnāti pavisam citādā. Imperialistu «principi» savas kundzības stiprināšanai ir lemti neveiksmēi 40 visur, arī Dienvidaustrumu Azijā, kuras tautas cēlušās, lai teiktu izšķirošu vārdu.

«Pūt, vējiņi» inscenējuma panākumi Ukrainā

1950. gadā J. Raina luga «Pūt, vējiņi» pirmoreiz tika pārtulkota ukraiņu valodā. Tā pašā gada septembrī to uzveda M. Zankoveckas vārdā nosauktajā teātrī Lvovā. Inscenējuma panākumi bija spīdīgi redzami jau pirmās izrādēs. Tos kardināja ne tikai aktieru talantīgā spēle, bet arī tas nacionālais kolorīts, ko pauda dziesmas, dejas, tērpi, dekorācijas. Realistiskais inscenējums it kā lika ukraiņu skatītājiem domās pārceļties uz tālo brālīgo Latviju.

Kopš tā laika pagājuši 15 mēneši. «Pūt, vējiņi» joprojām dzīvo uz Lvovas teātra skatuves. Jau svinīgi atzīmēta simtā un nesen arī 150. izrāde. 150 izrādes 15 mēnešos! Tas, protams, ir pārliecinošs pierādījums, ka inscenējums patiešām bijis vērtīgs.

Luga «Pūt, vējiņi» iestudēta arī citos ukraiņu teātros — Cernovicos, Vinnicā, Nikolaievā. Arī te J. Raina klasiskās lugas inscenējumi kļuvuši ļoti populāri un iemīļoti.

Nākamajā nedēļā

Sodien Krievu drāmas teātrī populārzinātniskā un literārā mākslinieciskā mutvārdu žurnālā «Dzīve un zinātne» (krievu valodā) 3. izdevums. Sākums plkst. 15.

Latvijas Padomju mākslinieku savienībā lietiskās mākslas sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 18.

23. janvārī Latvijas Valsts izdevniecības zāē. Padomju bulvārī 24. Latvijas Padomju rakstnieku savienības tulkotāju sekcijas sanāksme. V. Beloškovas referāts «Vārdu kārtība teikumā». Sākums plkst. 19.

24. janvārī LVU Marksisma-leninisma lektorijā, Lenina ielā 32, Filoloģijas fakultātes latviešu valodas katedras un ZA Valodas un literatūras institūta Valodas daļā rīkotā diskusija par tēmu «Metodoloģiskās kļūdas un trūkumi prof. J. Endzeiņa «Latviešu valodas gramatikā». Ar ievadreferāta tezēm var iepazīties LVU latviešu valodas kabinētā, Lenina ielā 32. Sākums plkst. 18.

Mākslas darbinieku namā lekcija «Biedra J. V. Stalina klasiskā darba «Marksisms un valodniecība» jautājumi» nozīmē padomju mākslas attīstībā. Sākums plkst. 19.

Latvijas Padomju mākslinieku savienībā teātra dekoratoru un noformētāju sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 24.

25. janvārī Latvijas Padomju rakstnieku savienībā bērnu un jauniešu literatūras sekcijas sanāksme. LLKS CK sekretāres A. Lazdinas referāts «VLKS CK VII plenuma lēmumi un rakstnieku uzdevumi sakarā ar šiem lēmumiem». Sākums plkst. 18.

Latvijas Padomju mākslinieku savienībā grafiku sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 18.

Latvijas Padomju rakstnieku savienībā krievu autoru sekcijas sanāksme. Iztirzās L. Prozorovska poēmu «Jaunā māja». Referenti V. Aštircevs un J. Vanags. Sākums plkst. 19.

LARP Kultūras namā, Amatu ielā 5, Latvijas Teātra biedrības sarīkojumā apskats par Operas un baleta teātra darbu. Referents LPSR Nopelni bagātais mākslas darbinieks J. Meija. Debates, Koncerts. Sākums plkst. 20.

26. janvārī Filharmonijas koncertzālē Stalina premija laureātes Tatjanas Nikolaievas klavieruakars. Sākums plkst. 20.

1. attēlā: skats no J. Galana lugas «Nepabeigtā dziesma» iestudējuma Akademiskajā drāmas teātrī. E. Zile (Makarovs), A. Videnieks (Bentlijs), J. Osis (Petersens). 2. attēlā: skats no I. Turģeneva lugas «Mēnesis uz laukiem» iestudējuma Jelgavas teātrī. E. Radziņa (Natalija Petrovna), A. Kalējs (Spigelskis). 3. attēlā: skats no N. Gogola lugas «Precības» iestudējuma Jaunatnes teātrī. A. Kudrjavceva (krustmāte), E. Kronberga (Agafja Tichonovna).

Laikraksts «Literatūra un Māksla» iznāk vienreiz nedēļā. Redkoleģija: V. Kalpiņš (atbildīgais redaktors), A. Grigulis, N. Grinfelds, A. Krūmiņš, A. Lapiņš, A. Sakse. Redakcijas adrese: Rīgā, Kr. Barona ielā 12. Telefons 21997. Runas stundas no plkst. 10—14. Numurs maksā 40 kap. Abonēšanas maksa RbL 20.80 gadā. Abonentus pieņem «Preses apvienība» Rīgā, Kirova ielā 41/43. Izdevēja Latvijas laikrakstu un žurnālu izdevniecība Rīgā, Blaumana ielā 38/40. Iespiests Latvijas PRRT 1, tipogrāfijā, Blaumana ielā 38/40. JT00925